

Nr 1038

Av herr Bergman m. fl., i anledning av Kungl. Maj:ts proposition nr 42, om ökat ekonomiskt stöd åt barnfamiljer.

(Lika lydande med motion nr 804 i Första kammaren)

De förslag som innefattas i propositionen nr 42 innebär väsentliga förbättringar av samhällets stöd till barnfamiljerna. Reformförslaget förenar på ett i huvudsak ändamålsenligt sätt en välmotiverad förstärkning av det allmänt verkande familjesociala konsumtionsstödet med en angelägen stimulans av barnfamiljernas bostadsefterfrågan.

Jämfört med nuvarande familjebostadsbidrag betyder de nya bostadstilläggen att de till stödet knutna villkoren beträffande bostadens utrustningsstandard mjukas upp. Vissa modifikationer i dessa villkor är en nödvändig följd av att åtgärderna både skall ge en allmänt konsumtionsstödjande effekt och främja efterfrågan på goda bostäder. Uppmjukningen av standardkraven har enligt vår mening fått en i stort sett acceptabel utformning. I ett avseende innebär dock förslagen att familjestödets bostadspolitiska stimulanseffekt försvagas på ett betänkligt sätt. Vi syftar här på de krav beträffande utrustningsstandarden som enligt propositionen skall gälla som villkor för de statliga bostadstilläggens maximibelopp och som därmed också kommer att utgöra villkor för statsbidrag till kommunalt bostadstillägg.

I propositionen föreslås att detta standardkrav skall komma till uttryck däri att maximibeloppet förbindes med villkor om att bidragstagarens familj har tillgång till badrum eller duschrum inom fastigheten. I förhållande till vad som nu gäller som villkor för familjebostadsbidrag innebär detta en avsevärt sänkt ambitionsgrad. För att familjebostadsbidrag skall utgå krävs nämligen, utom när det gäller småhus, att badrum skall finnas inom lägenheten.

Innebörden av de föreslagna reglerna är att det statliga bostadstilläggets maximibelopp — och eventuellt kommunalt bostadstillägg — kommer att kunna utgå även när familjen inte har tillgång till bad annat än i fastighetens källar eller liknande utrymme. Sådana lägenheter kan enligt vår uppfattning inte rimligen anses uppfylla nutida krav på fullvärdiga familjebostäder. Det framstår som oförenligt med statsmakternas målsättning för bostadspolitiken att utforma familjestödet på sådant sätt att dess maximala bostadspolitiska stimulans inriktas på lägenheter med utrustningsbrister av

detta slag. Detta är så mycket allvarigare som utrustningsstandarden i övrigt i dylika lägenheter allmänt kan antas vara tämligen låg.

Vi vill erinra om att familjebostadsbidrag ursprungligen beviljades — med undantag för vissa övergångsfall — endast i fråga om lägenheter som färdigställdes efter år 1947. Denna tidsgräns flyttades sedermera till år 1941 för att helt slopas i samband med en reform av familjebostadsbidragen år 1963. Eftersom kraven på bostadens utrustning behölls oförändrade i bidragsbestämmelserna, innebar reformen att den indirekta stimulansen till upprustningsåtgärder i det befintliga bostadsbeståndet ökades.

1965 års bostadsräkning visar att det alltjämt finns många lägenheter i det äldre bostadsbeståndet som saknar badrum och som därför inte kan anses ha en fullgod hygienisk standard. I dessa lägenheter, som ofta företer brister också i andra avseenden, bor även barnfamiljer. Det skulle enligt vår mening vara olyckligt om reglerna för de nya bostadstilläggen fick sådant innehåll att dessa familjer inte genom tilläggen stimuleras att flytta till fullgott utrustade bostäder. Det vore också beklagligt om stimulansen till förbättring och upprustning av lägenheter i det äldre bostadsbeståndet skulle försvagas genom den familjepolitiska reformen samtidigt som statsmakterna har gett kraftigt uttryck åt önskvärldheten av sådana upprustningsåtgärder både genom införande av vidgade lånemöjligheter för standardförbättringar och genom föreslagna ändringar i hyresregleringslagen.

Det kan tilläggas att den föreslagna utformningen av utrustningskraven, såvitt gäller de kommunala bostadstilläggen, knappast låter sig förena med bestämmelserna i 1947 års lag om kommunala åtgärder till bostadsförsörjningens främjande. Enligt denna lag får kommun ställa medel till förfogande för åtgärder i syfte att nedbringa den enskildes kostnader för anskaffande och innehav av en *fullvärdig* bostad. Som framgått av det föregående kan detta kriterium inte anses tillämpligt på lägenheter som saknar utrustning för bad.

Enligt propositionen skall det föreslagna bostadstillägget utbetalas i slutet av varje månad av förmedlingsorganen direkt till familjen. Undantag från denna regel bör enligt propositionen ske, om mottagaren av bidraget själv önskar få beloppet utbetalat till hyresvärden eller i fråga om egna-hemsägare till kreditgivaren. I vissa speciella fall skall dessutom myndigheterna ha möjlighet att utbetala bidraget till annan än bidragstagaren. En sådan radikal omläggning av utbetalningssättet för bostadstilläggen måste enligt vårt sätt att se medföra administrativa olägenheter. Utbetalningen av de nuvarande bidragen sker, när det gäller flerfamiljshus, kvartalsvis till husvärdarna. Med hänsyn till att bidraget är avsett att täcka en del av bidragstagarens bostadskostnad och stimulera till en höjd bostadsstandard förefaller det oss vara en onödig betalningsomgång att förmedlingsorganen månatligen utbetalar bidraget till bidragstagaren och att denne därefter skall vidarebefordra det till hyresvärden resp. till kreditgivarna. Nuvarande

förfaringssätt enligt vilket bidraget räknas av vid avisering av hyra resp. av ränta och amortering på bostadslån förefaller oss smidigare ur såväl de boendes som de administrerande myndigheternas synpunkt.

Enligt propositionen föreligger planer på att framdeles ändra utbetalningen av barnbidragen, och avsikten är att närmare utreda de tekniska betingelserna härför. Tanken är då att samordna utbetalningen av bostadstilläggen med barnbidragsutbetalningarna. Det förefaller oss därför mest ändamålsenligt att i avvaktan på denna utredning de regler som nu gäller för utbetalning av familjebostadsbidraget tills vidare även bör gälla för utbetalning av de nya bostadstilläggen.

Under återopande av det anförda får vi hemställa,

att riksdagen vid behandlingen av Kungl. Maj:ts proposition nr 42 måtte besluta

att som villkor för statligt bostadstillägg till maximalt belopp samt för statsbidrag till kommunalt bostadstillägg skall gälla, såvitt avser lägenhet i flerfamiljshus, att badrum eller duschrumbad finns i lägenheten;

att de regler som nu gäller för utbetalning av familjebostadsbidraget skall gälla för utbetalning av bostadstillägg.

Stockholm den 2 april 1968

Per Bergman (s)

Sven Ekström (s)

Ingvar Svanberg (s)

Mary Holmqvist (s)

i Iggesund

Anna-Lisa Lewén-Eliasson (s)

Sigrid Ekendahl (s)

Henry Allard (s)
